

MAGYAR KURIR

Bétsből, Penteken, November' 12-dikén 1819.

Joniai öszszetsatolt Szigetek.

Anglus Generálmájer Sir Adam Fridrik, ki most a' Sir Maitland Tamás' jelen nem létében a' Lord Fő Biztos' hivatalát folytatja, ily Proklamatiót tettett Korfuban Oktober' 6-dikán közönségessé: —

„Ő Excellentiája a' *pro tempore* való Lord Fő Biztos keserűséggel jelenteti, hogy Santa Maria szigetén néhány napoktól fogva nyughatatlankodásnak lelke mutatja magát, 's hogy a' Sfaehriotes nevű falunak lakosai, az elsőkvoltak, kik a' Municipalis tisztviselőt, midőn az Országlószék' parantsolait betöltetni akarta volna, hivatalának telyesítésében meggátolták. —

„Ezeu nyakaskodásnak lelke egymásután hat nopokig tartott, a' melly idő alatt sok fegyveres Parasztok a' városokhoz közelitvén, a' Fő Biztos Ur ő Excellentiája Ágensének kérelmet adtak-be, melyben ezen Parasztok önn' magok panaszait kimagyarázván, 's egy részről az Országlószékhez viseltető szereteteket 's hajlandóságokat közönséges képpen kinyilatkoztatván, ugyan akkor a' helybeli tisztviselők közzül némellyek ellen, és még a' város előkelőbb lakosai közzül is sokak ellen, nagyon ellenséges indulatot jelentenek, a' kiket El nyomóknak neveznek, 's a' kik ellen ők nagyon boszszuálló indulat által letkesítetteti láttatnak. —

„Az ő Excellentiája Ágensé a' Pa-

rasztok' kérő levelét elfogadta, 's bizonyossá tévén őket a' felől, hogy azt az Országlószéknek általküldi, azt is megmondotta nékiek, hogy ő hizelkedik magának azzal, hogy az Országlószék, mihelyest a' Parasztok magokat a' törvényeknek megsértése által többé bünösökké nem teszik, az ő kérelmeket kedvezéssel fogadni és fontolás' alá venni fogja. —

„Erre ugyan az eltsábittatott embereknek egy része honnyába, vissza tért: hanem még is meg lehetős számú fegyveresek maradtak hátra, de a' kik azoközben semmi féle erőszakos tselekedetet el nem követtek. —

„Mihelyest ő Excellentiája mind ezekről a' dolgokrol tudósított, meg parantsolta Ágensének, hogy az ő Excellentiája' maga' nevében botsásson meghívást az eltsábittatott emberekhez, 's abban ígérje-meg nékiek, hogy mihelyest a' tartozó engedelmességre 's kötelességeiknek telyesítésére visszatérnek, az országlószék az ő panaszait azonnal kedvezőleg fontolás alá fogja venni, és ha fundamentomosoknak találándja, azokonségiteni fog, tudokra adatván egyszersmind nékiek, hogy, ha tsendes hazamenetel's kötelesség szerént való engedelmesség által magokat az országlószék' kedvezésére méltókká nem teszik, az ő panaszait meghalgattatni telyességgel nem fognak. —

„Azon tekintetből mindazonáltal, hogy azon rosz indulatú emberek, a' kik ezen vidéknek lakosait fegyverfogásra in-

gerlették, őket még egyéb erőszaktetelekre is felingerelhetnék: erre nézve tanácsosnak találta ő Excellenciája azt, hogy nagyobb bátarságnak okáért *Sapta Maura* szigetére számos seregek küldetésének által. —

„Oktober' 3-dikán estve azonközben, minekelölte még a' feljebb említett meghívás a' szigetre megérkezhetett 's a' fegyveres sereg oda kiszállíthatott volna, a' bortol meg részegült Parasztoznak egy tsapatja a' szomszéd halmokrol lejörén a' városba be akart rontani, de egy kisedő fegyveres Isoportálat, melly a' kapu' elejébe állíttatott vala, visszaverettéett. Hanem néhányak, kik a' többektől elváltak vala, tsak ugyan olyszérentsések voltak, hogy lappangó utakon a' városba belopódtak, 's egy odavaló lakosnak magazinumát felgyújtották: de azutan ezek is kikergéttettek, és tsendesség lett. —

„Az eltsábíttattak a' következett napon is meg maradtak a' támadási lármázás mellett. Az ő Excellenciája 'Agense azonközben a' vérontást lehető képpen ekerülni akarván, minden módon iparkodott őket réa beszélni, hogy házaikhoz térjenek vissza; de semmi foganatja nem lett iparkodásának. Téhát kéntelen volt erőszakhoz nyulni — meg támotta és széllyel verte őket — 's a' támadók' közép pontját és fészket, *Sfachio tes* nevű falut, elfoglalta. —

„Már most *Santa Maura* szigetén az úgy nevezett *Martialis* - törvény kivan hirdettelve, 's a' közönséges tsendesség nem soká helyreállíttatik, a' nélkül, hogy közönséges keménységgel való éléshez kellene folyamodni. Az igasság' karjai beérni és megbüntetni fogják azokat, kik a' magok' mesterkedések 's példaadások által ezen vidéknek eltsábíttatott lakosait veszedelem' örványébe taszították: —“

„A' *Korfu* ban levő palotából *Oktober' 6-dikán 1819-ben.*

„*Sidney Osburne* ő Excellenciájának, a' *Lord Fő Biztos, Titkos Titoknok* -jának paransolajára.

Nagy Britannia.

Minthogy a' *M. Kurir* Bétsből hetenként tsak kétszer szaladkál - le a' Magyar Hazába: meg szokott történni, hogy azalatt, míg Bétsben, új úthoz készíti magát, ide, egy 's más nagy újságok megérkezhetnek, de azalatt, míg ő azokat a' táskájába tehetné, elenyésznek vagy megczáfoltatnak. Az ilyen tegnap volt s' ma elenyészett újságokkal, a' *M. Kurir* úgy szokott tselekedni, hogy többire meg se' említi őket. Így tselekedhetnénk most is egy nagyon nevezetes újsággal, melly a' közönséges levelekből a' mult kedden lett vala Bétsben közönségessé, 's már szerdán azt olvastuk felölle, hogy nintsen semmi fundamentuma. A' tárgy két szóval e' volt, hogy *Londonban Oktober' 25-dikán* nagyon veszedelmes népzendülés lett volna. Ha tehát ezen tárgy, bár magábanmi nevezetes volna is, meg nem történt, miért foglalnánk megczáfolásával helyet itt az újságban? Elhalgatjuk. Olyanokkal töltjük inkább a' helyet, a' mik valósággal megtörténtek. De egyéberánt ezen megjegyzésre nem ok nélkül teszszük ügyemetesekké a' Tisztelt olvasókat; az oka ez, hogy, ha mikor egy ily fontos dolgot nem látnak a' Kurirban, ne gondolják, hogy azt néki is szabad ne lett volna kiírni.

Oct. 25-dikán London mellett északra eső *Highgate* nevű falun egy számos ágyuzó sereg útozott által 12 ágyukkal és két munitziós szekerekkel. *Londonba* ment - be.

Carlisle' várát, melly tsak kastély nevezett alatt, fordul elő az újság levelekben, de a' hol mint már más versben is meg jegyeztük, nagy fegyveres házak és sok munitziós magazinumok találtatnak, naponként nagy szorgalommal erősítetteti az országlószek.

A' Párisi *Constituzione*l ezeket írja Angliából egy Londoni levelezője tudósításából: — "Itt az indulatok' pezsgése napenként nevededik: a' *neutralitás*g senkinek meg nem engedték. A' nemzet azon a' ponton áll, hogy két részre hajlásra osztania kéntelen legyen. A' Ministerek nem vettek a' Manchesteri történeteknek azt a' hasznát, mellyet reméneltek; az ő Kurirjok nagyon kimutatta, hogy melly esmeretlen legyen az országnak mostani állapotjával, midőn néhány hetek előtt azt erőssítette, hogy Angliában nintsenek harmintz emberka' tiszteletreméltobbak közt, olyanok, kik a' Ministereknek a' Manchesteri történetekre nézve kimutatott magokviteletét helybe ne hagynák. A' két rész nyughatallansággal várja a' Parlament' kinyittatását, hogy hatalmát himutathassa. Nevezetes vetekedések fognak előfordúlni. Az Oppozitzióknak célzása, miní mondják, az, hogy a' Ministereknek meg változtatását sürgeesse: de ezeknek védelmezésére, mint mondják, a' Lordok' kamarájában egy nagy híru nevű katoná fog előállani, de a' kiről azt is beszéljük, hogy a' miólta az Irlandus Catholikusok' felszabadittatását illető jóvállás ellen voksolt, nagyon sokat elvesztett a' néppeltartók tiszteletéből, 's azt naponként jobban veszti."

Egy Sz. *Honai* levél az Austriai Beobachterben azt jelenti, hogy Bonaparte nagy meglepedést mutat azért, hogy papot küldnek néki; már sétálni is jár (néhány napok előtt költ Újságaink szerint még a' házából se' ment-ki), de még is nagyon vastagodik.

Könyváros és Könyvnyomtató Carille, kit nem régen egymás után kétszer ítéltek a' botránkozttató könyvekért bünnösnek, néhány napok alatt legalább is bevett a' könyveiből 20,000 forintokat. Az ő Republican nevű könyve azon napon szabadult-ki a' sajtó alól, mel-

lyen ő második versben megítéltetett. Ebben is az Ő-Testamentum ellen gúnyolódik, melyre nézve azt kérdi a' Ministeri Kurir, hogy hát ugyan miként eshetik az, hogy egy Keresztyén országnak fő városában 's éppen az Országglószek' lakhelyén egy ilyen könyvet, csak egy fél óráig is megszeméldhének, a' nélkül, hogy azok a' tisztviselők, kiknek arra törvényes hatalmuk van, ezen könyvet semmivé nem teszik?! — (Ezen kérdésre a' Kurir, mint Ministeri újság, maga megfelelhetne Olvasóinak. Vagy talán nem kérdés ez, hanem inkább exclamálás) —

Egy újságban a' van, hogy, Hunt gyanuba jött a' több Radikális Reformáló fejek előtt, kik őtet azzal vádolják, hogy Radikális Diktátor akar lenni. Mondják, hogy Hunt a' maga barátjaihoz, a' Yorkshiri, Lankasteri, Chesteri, 's az egész Északi Angliai és Shótziai Radikálisokhoz iratt leveleiben azt tanátsolja ezeknek, hogy a' mostani környölölások között semmi gyűléseket ne tartsanak. Thistlewood's Doktor Watson ellenben, 's még mások is, hasonló leveleket intéztek barátjaikhoz, mellyekben Hunt ellen rútol motkolódnak, 's intik a' buzgó Reformálókat, hogy buzgóságokban meg ne lankadjanak, hanem Novemher 1-ső napján okvetetlenül gyűléseket tartsanak.

Némelly tudósítások szerint a' Hunt' állapota még sokkal veszedelmesebb, mint a' mindjárt említett újságben erősítették. A' mondatik felölle ezen tudósításokban, hogy a' Londoni és Westminsteri (London külső városa béli) Radikális Reformálók' egygyesült társaságaik, Oktober 25-ikén estve sok helyeken titkos gyűléseket tartván, az ő mejj kö-képét közönséges egygyezéssel öszszetörték, 's őtet magát a' közönséges bizodalomra méltatlannak lenni ítéltek

légyen. — Ezen egyenlenség nagy tsa-
pás volna a' Radikálisokra nézve.

H e l v e t z i a.

A' Schafhauseni újságban ily tudósítás találtatik az Uri nevű Kántonból Oktober' 29 - dikéről. — „Hogy a' Német országi Akadémikusok Oktober' 18 dikát Rutliban a' Helvétus Szabad földön meginnepelni akarták, 's e' végre a' Német - ifjak ezen vidéken sok százan öszszegyülekeztek volna, mint el hirteltetett vala, mi ebből semmit is észre nem vettünk. Luzernből Oktober' elején vettük volt felölle az első hirt, oly megjegyzéssel, hogy Kántonunkba már 300 Akadémikusok megérkeztek volna. Ámbár meggyőztettek valánk affelől, hogy egy ilyen kised Kántonban 300 Akadémikusok bajosan tartozkodhatnának oly titkasan, hogy nagy keresés nélkül is ne lehetne tudni tartozkodassoknak helyéről valamit, tsokugyan megpróbáltatta Országlószekünk, hogy nem lehetne 'c még is valamit hallani felőlök. De nem tsak hogy semmi nyomokra nem lehetett találni, hanem az is kijött, hogy telyességgel nem voltak Kántonunkban most is több Német tanuló utasok, mint ilyenkor más esztendőkbén lenni szoktak. Tsak annyit hallottunk, hogy Brunnenből Oktober 1 - ső éjtzakájára 20 - szan jöttek volna által Rutliba: de mi magunk ezeket sa' láttuk, anyival kevesebbé tudhattuk, hogy czelzássok milehetett. A' mi országlószekünk előtt se' fordult ezen tárgyra nézve valami kérdés elő. Annyival kevesebbé tudunk valamit abból is, hogy országunk szélsőbb határaitra ezen inneplés végett számos Akadémikusok gyülekeztek volna öszsze.

Spanyol Ország.

Az Ánglus levelek nagyon siralma-

san emlekeznek a' Spanyolországi Sárgahidegről, vagy Sárgapestisről, a' melynek szörnyüségé egy *Gibraltari* tudósításban, melly eunét Oktober' 3 - dikán indült, az eddig olvasott minden tudósításoknál veszedelmesebben, de talám nagyitva is, ekképpen irattatik-le: — Kádiksban semmit se szünik a' Sárgahideg kegyetleükedése; nevezetesen az idegek már mind meghaltak. Ezen uyavalya 3 vagy legfeljebb 4 napok alatt megöli az embert. *Sevillában* 60, sőt 80 is meghal egy napon. *Xeresből* úgy esett értésünkre, hogy Kádiksban néhány százanként halnak a' betegek minden napokon; 's 10 ezerre telik a' száma azoknak, a' kikre egyszerre elragad. A' Valenczay és Korona Regementek, mellyek Leon szigetén voltak kvártélyban, majd mind kihaltak. Az elsőből tsak 9 köz ember és egy Hadnagy vagynak még életben. Hogy az éhelhalástól annyival tovább megmentődhessenek a' lakosok, Sept-29 - dikén megparantsolta a' Kádiksi Kormányzó, hogy onnét minden idegen hajók eltávozzanak, melyre nézve az idegen Országoknak kikötő helyeikben is nem ok nélkül lehet félni, hogy a' Kádiksból elparantsoltatott hajók mindenüvé elvihetik a' mérget a' hova kikötnek. Az ezekre való vigyázás tehát nagyon szükséges.

* * *

Az Ánglus levelek szerént kemény parantsolat érkezett Madridból a' Ceutai vár' Kommandánsához az ott lévő foglyok eránt — tudniillik. Hogy ő Fel sége, minekutánna a' Hit' Tribunáljával tanátsot tartott volna, meghatározta, és megparantsolta, hogy azon Amériikai Insurgentekkel és egyéb Liberalis foglyokkal, kik a' nevezet várban tartatnak, nagyon szorosán bányanak; nekik semmi egymásközt való közösülhetést meg ne engedjenek, az ő magokviseletére

mind polgári mind vallási tekintetben nagy vigyázás legyen, 's magokviselőjükhöz képpest minden hibájokért meg büntetessenek.

Oktober 20-dika hallatott meghatározatva lenni arra, hogy a' Rirályné a' maga Madridba való bemenetelét fényes pompával tartsa.

A' Sevillai előljárok, mint hallatik, oly szerentsések valának, hogy erőtvettek a' Sargahidegen. Ezek azt tselekedték, hogy a' városnak Santa-Cruz nevű részét, hol a' hideglelés uralkodott, egészen kiüressítették; az abban még életben talált 500 embereket a' városon kívül két, ispotályokká formált Klastromokba szállították, mellyek attól jó távolságra lévén, így a' betegek a' városnak egészséges részszétől egészen elválasztattak. Még tsak Puerto Mariában, Xeresben, La Fronterában, San Lucas di Barramedában, Rottában, Chiclanában, és Kadiksban nem szűnik leg kisebbé is ezen pestisnek hegyetlenkedése; kivált Kadiksban szörnyen hegyetlenkedik. Oktober 11-dikén 10,857-re telt ott a' betegek' száma, és 103-man haltak-meg.

Eszaki Amérika.

A' Philadelphiai levelekben a' mostani időre nézve jelesen karakteritáltatik Angliának 's Északi Amerikának jelenlévő kereskedési állapotja 's jövődjére való szomorú kinézése: — A' mi mostani inaségeink, úgy mond, onnét veszik származásokat, hogy azon hadakozás után, a' melyben tsak mi és az Anglusok járhattunk a' tengereken 's lettünk vala a' világ minden kereskedő portékájának ide 's tova való vezetői, egy szóval, hogy azon hadakozás után, melyben tsak mi és Anglia lettünk a' világ' kereskedő Angenseivé 's ekképpen minden

szállítai hasznót mi vétettünk, ezen hasznos foglalatosságot nem fogytathatjuk. Már most az Europai minden nagy kereskedők magok tétethetik a' magok hajójik által azon kereskedési szállításokat, mellyeket a' hadakozás alatt tsak az Anglusok vagy Amérikaiak' hajóji által tétetni, 's azért jól megfizetni kéntelennitettek. Ez az oka, hogy ezen két nemzetek ily nagyon ohajtják most ismét a' hadakozást, mint a' magok' szerentsétlensége ellen egyedül való segedelemnek tortanak lenni, éppen, mint ha a' hadakozásnak örökké lehetne tartani, 's mint ha tsak nékiek kellene a' világon boldogoknak lenni.“

Az Északi Amériikai Státusokat most a' Sáská is nagyon ostorozzák. Oly nagy sokasággal jelent-meg ott ezen Egyiptomi hét tsapások' egygyike, hogy felhő módjára lebegvén a' levegőben, a' napot, holdat és tsilligokat eldugja az emberek' szemei előtt. A' fak' ágai, mellyekre leszáll, letördelőznek alatta.

Frantzia Ország.

Az Orleáni Herczeg a' fíját, a' Chartresi Herczeget, a' IV-dik Henrik' Collegiumában taníttatja; maga vitte-be oda. — Reggelenként 8 orakor az Udvari Mestere kíséri-be 's egész estvig ott marad. Ebédet a' több nevendékekkel egygyütt a' Refektorium' asztalánál eszik.

Görres még Siratzburgban tartozkodik. A' tudósoknak ott lévő társosága (Casinója) ötöt a' maga tiszteletből való tagjává nevezte. Ajánlást tettek neki, hogy irjon ott újságokat; de ő, egyelőre még nem fogadta volt el az ajánlást. Erössítik, hogy a' Ministereknek Karlsbadi Congressusáról könyvet készít, és hogy nem soká azon levelezéseit is ki fogja adni, mellyeket az 1813, 1814, és 1815-dik esztendőekben sok nagy embe-

tsak a' levegő által is elterjed, az embereknél egymáshoz lett érése sokkal.

au, Humbold 's több más nagy emberek nevezeténél meg. Mondják hogy a' Királyhoz irván Straszburgból, megígérte, hogy bátorságos *Salvus Conductus* mellett kész leszén Németországra visszatérni 's magát azonkiadott könyviért, melynek ez a' titulusa: *Németország és a' Respublika*, az ítélőszék előtt védelmezni.

Német Ország.

A' Berli ni Státusujtság ilyen hivatal szerént való tudósttást adott-ki *Görresről*: — „Proffessor Görresnek a' Király' parantsolatjára el kellett volna foggattatni 's várhéli fogságra kellett volna vitettetni. Az ő bünös volta megvizsgálatás nélkül is nyilvánosságos. Ámbár ő a' Státusnak bőkezűségéből 1800 tallérokából álló várokozási fizetést vett, még is oly háládatlanul viselte magát, hogy ily titulusú könyvet adván-ki: *Németország és a' Revoluzió*, abban oly szín alatt, mint ha a' Pruszsziai hűséges alattvalóktól idegen revoluziósz indulatról és mesterkedésekről őket megintené 's nékiek a' bekésséget jóvallaná: ő még is a' népet, az országlószéknek vakmerő bátor oltsárlása által felingerelni 's békételené tenni iparkodott, 's valamint a' maga tulajdon Fejedelme, úgy más idegen Fejedelmek ellen is legilletlenebb 's leg-rútább motskolódásokra fokadott. A' Ménusi Frankfurtumból lett elszökése által mentette-meg magát az érdemlett büntetéstől.“

Elegyes Dolgok.

A' Frantzia Országlószék Parizet nevé Orvos Doktort Spanyolországba küldötte, a' Sárgahideg' minémiségének kitanulására, melyet a' pestisnél is vesze-

Az a' Követség, melly Bavaria' részéről a' Németországot illető Conferentziatartásokra Bétsbe rendeltetett, Báró Zentner Státustanátsos, Flad Követségi Tanátsos, és Báró Matzan Urakból állt.

Europában most Royer nevű Frantziát, a' Meurthe departamentjében Fongban lévő fűszerszámárost, tartják a' pipa' legelválthatlanabb barátjának, melly hogy így légyen, bizonyítására ily történetet hoznak elő a' Frantzia Ujságlevelek. Ezen Royer nem régen kedvire pipázva a' mezőn dolgozgatván, 's egy nyöstény farkas hátulról neki menyén megtámodta; Royer hátra egy rugást teszen, 's a' farkas elszalad — Royer utánna 's kövekkel hajgálni kezdi — a' farkas neki mérgesül 's az embert ujra megtámodja — de Royer meg nem ijed, hanem a' farkast földhöz tsapja, 's metzőkését elő vévén annak gégéjét ketté metzi, 's ekképpen szerentsésen megöli, a' nélkül, hogy a' pipáját a' szájából az egész viashodás alatt elvetette volna. A' történet kétségbe hozhatatlan, mivelhogy végtére emberek érkezvén oda, az egész dolgrol *Facti Spécziest* adtak-be a' Fonggi Magistratus Jegyzőkönyvébe, 's mint legnevezetesebb környűllást úgy jegyzették-fel azt, hogy Royernek még akkor is szájában volt a' pipa, mikor ők oda érkeztek.

Sokkal nevezetesebb dolgot írnak a' Würtzburgi közönséges levelekben Oktober' 25-dikén a' mezei vad állatokról. A' Spessart vidékein, nevezetesen a' Rothenburgi mezőkön, dühödött rókat és matskákat találtak, melly arra a' gon-

dolatra adott alkalmatosságot, hogy valamely dühös kutya mardosta őszsze őket's azután tovább-tovább terjedett a' dühödt-ség, gyaníthatóképpen egyik a' másikának megmarása által. Hanem akár honnét vette is eredetét a' veszedelem, az Országlószék leghathatósabb eszközeke-tet elő elháríttatására. Aschaffenburg-ban nyulat most senki se' eszik. A' Királyi Vadászok oly parantsolatot kaptak, hogy a' nyulakat és rókákat mind meg-lódozzék's elpusztítsák. Kutyát az útakon és utzákon sehoh nem láthatni, 's kétség kívül ez is az Országlószék' pa-rantsolatjából történik

* * *

Konstantzinápolyban az Örmény Catholous házakat nagy veszedelem lepte meg hirtelen. A' Pénzvérest eddig, egyike a' leggazdagabb Örmény familiáknak, a' *Düsoğlu* nevű familia hirta árendában. Új *Sarbachane Emir*, (Pénzverésre ügyelő fő Felügyező) tétet-tetvén, ez a' maga hivatafára való lépés-kor minden számadási könyveket vizsgálás alá vett, s' 11 millió Piasteréből álló *De-jicitet* fedezett fel, mellyért a' *Düsoğlu* familia' tagjait, Sept. 12-dikén éjjel el-fogatván a' pénzverőház' tömlöztébe zárat-ta, kiknek büne annyival is nagyobb-nak találtatott, hogy a' Piasterdarabokat jóval könnyebbekké verették az országló széknek híre nélkül, mint a' hogy meg volt hatá-roztatva. Az 'Arendások' bajába azonban a' Belő Mnister Abdurrahman - Beg is belé keveredett, annyiban, hogy ha ama-zok nem az ő parantsolatjára tselekedték volt is a' mit tselekedtek, de tudtával's jól megfizetve, mellyért ő azonnal le is tétetett hivatalából. Minekutána az Országlószék a' *Düsoğlu* familiát bezárat-ta's minden ingó és ingatlan vagyona-it megfosztotta, azután mind azokkal az

Örmény familiákkal hasonlóképpen tsele-kedett, a' kik vagy a' veretlen érznek ösz-szevásárlásában vagy a' veretési munkában részesültek. A' férjfiakat bezárat-ta, az asz-szonyszemélyeket, gyermekeket, 's tseléde-ke-t pedig az Örmény Patriárkhának gond-viselése alá adta. Az elsőkről azt mondják, hogy a' *Torturának* már néhány grádi-tsú nemei által megkinoztatták, hogy ki-vallják, a' helyet, a' hova kintsei-ke-t elrejtették, és hogy mennyire telik minnyá'ok' vagyona. A' pénzverési áren-dát a' *Düsoğlu* háznak megbukása után valami Pénzváltó 'Sidónak akarták adni: hanem a' Császári leveles házban oly írás-ra találtak, hogy Sultán Mustapha a' régibb időkben már anatómázta és a' pénzes házakkal való gazdálkodás mellől örökre kizárta volt a' 'Sidókat.

A' Tunisi's Algiriai Uralkodók September' 12-dikén mutattatták bé a' Császárnak azon ajándékokat, mellyekkel némi minden harmadik esztendőben ked-veskedni szoktak. Most különösen megkülömböztették magokat. Nagyon gazdag ajándékokat küldöttek, a' mellyek minden féle gyöngyökből, drágakövekből, Hand-zsárokból, Kalárizsokból, czifra kurdok-ból, puskákból, finum szőnyegek-ből, 's Oroszlány's Tigris bőrökből állottak. Eleven oroszlányokat, Strutzmadarakat, ritka lovakat, 's bikákat is küldöttek a' Császári vadaskert' számára.

A' folyó esztendőt nagyon karakteri-zálják a' ragadó nyavalyak. Konstantziná-polyban mind tele vagynak betegekkel a' pestises ispotályok, még pedig úgy, hogy a' kiket bevisznek, ritka jön-ki köz-zülök életben. Egy szóval azt jegyzik-meg a' most ott uralkodó pestisről, hogy 1812-től fogva nem volt ilyen vesze-delmes.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Császár és Király ő Fölsége T. T. Sax Mihály Urat a' Politziának, Camerális tudományoknak, és Finantiának Pesti Universitásnál volt érdemes Tanitóját saját kérésére nyugodalomra tenni, és Felsőges meglegedésének jeléül őtet Kir. Tanátsosi ranggal megtisztelni méltóztatt.

Budán October 31-kén különös inneplés tartatott, a' midőn a' városi elnyomorodott Polgároknak számára készülő Gondviselő háznak talpköve letétt. Ezt ő Cs. K. Fő Herczegsége a' jótéviséget tisztelő, és a' fő városnak polgáraihoz különösen hajlandó nagylelkűségéből tulajdon személyében vitte végbe, ő Cs. K. Fő Herczegasszonyosságának, Mária Dorothea Fő Herczegnének, kegyes Hitvesének, jelenlétében. Ez alkalmatossággal Tek. Kalmárfy Ignác Ur Leopold Rendének Vitéze, és ezen fő városnak érdemes Birája, különös köszönetet mondott ő Czász. Kir. Felsőgehez, ditsőségessen uralkodó Királyunkhoz; és a' jelenlévő Palatinushoz. Érdeme szerint magasztalta a' Polgárságnak kész szeretetét is, mellytől vezéreltetvén, ügyefogyott Polgár társaiknak gyámolításáról illy szépen gondoskodtak. A' Nagy Misét mondotta Méltóságos Kovalik János Püspök és Gener. Vicarius Ur, a' ki minden jónak buzgó előmozdítója. A' Prédikátiót tartotta Fő Tisztelendő Klinger Ur, ki a' Kir. Várban lévő Sz. Zsig-

mond Kápolnájának Prépostja. Az egész inneplést jelenlétekkkel diszesítették a' városi Tanátsos Urak, a' választó Polgárok, a' Czéhek, és számtalan egyéb lakosok, kik ez alkalmatossággal is bősségessen adakoztak. Más nap a' Budai Théatromon Musikális Academia tartatott, melynek jövedelme ezen szent célra fog fordittatni. —

Az Aradról írják, hogy October 19-kén délután 5 's 6 óra között a' Bánság felül sötét felhő kerekedett, és Pétska körül felhőszakodásként öntötte az esőt, onnan pedig Csanád, és Arad Várnegyék pusztáira fordulván sok villámlás, dörgés, és menykőhullás között a' Világosvári hegyeket is ellepte. — Az Arad Vármegyei szüret vig volt ugyan de nembőségessé: mégis a' mustnak akója tsak 5 fton kelt. A' Ménesi, Gyoroki, és Paulisi azöllőkben jötskán szedhettek töppedt fürtöket is, és így az aszszúszöllő bornak sem léssen fogyatkozása.

Palatinus ő Császári Fő Herczegsége méltóztatott a' mult Oktober 29-dikén azon két nevezetes utakat, mellyeket a' Duna két portjai felől, tudniillik a' Budai oldalon Sz. Endrétől fogva VVisegrádig 's a' Pesti oldalon VVáztól fogva Pestig, az ő Cs. Fő Herczegsége' távolléte alatt tsináltatni kezdetek, megjárni, 's a' munkával való nagy meglegedését kinyilatkozatni.

Száz forint Conventiós pénzért adtak Váltó czédulában: —
Nov. 9-dikén 249 $\frac{1}{2}$ — 10-dikén 249 $\frac{5}{8}$ — 11-dikén 249 $\frac{5}{8}$ — forintot.